

ihmemaa nielee
harhailijan, jokainen
tie vie jonnekin

kirkas tavoite
selättää hypen, johtaa
oppijan maaliin

Eija Kalliala

Sosiaalista mediaa tervejärkisesti opetukseen

Sosiaalinen media luikertelee hitaasti korkeakoulujen opetukseen suljettujen oppimisalustojen ja tietoturvatujen palvelinten rinnalle. Skype- ja mese-osoitteet viuhuvat ryhmätyön alkumetreillä ja oppimisalustoille tallentuvat kokousmuistiot välittävät vain kalpean kuvan ryhmän intensiivisistä palavereista ideamyrskyineen. Oppimisalusta voi tarjota wikin, mutta miksi wikitellä suljetussa ympäristössä, jonne innovaatiot hautautuvat kurssin päätyttyä, kun avoimissa ympäristöissä yhteiskirjoitetaan asiantuntijaverkoston kanssa ja luovan työn tuotokset linkitetään omaan CV:hen LinkedInissä?

Jotkut opettajat ovat vieneet kursejaan Habboon, Facebookiin, Second Lifeen tai Ningiin olettaen, että sosiaalinen media synnyttää sosiaalisuutta ja että kaikki opiskelijat ovat jo siellä. Seurauksena voi olla oppimisympäristö, jossa opettaja huhuilee yksin tyhjässä keskusteluavaruudessa ja joutuu arvailemaan lempinimien taakse kätkeyvien passiivisten olentojen identiteettiä reaali maailmassa.

Ketterinkin tietojärjestelmä tai verkkopalvelu tarvitsee kivijalakseeseen kunnollisen määrityksen, samoin verkko-oppimisympäristö ja -opiskelu. Ennen sukellusta kaninkolosta teknologisen hypen ihmemaahan opettajan pitäisi selvittää itselleen - ja mielellään myös muille - mikä on opiskelun tavoite ja kohderyhmä, mitä halutaan oppia ja missä opittua soveltaa? Liian usein näkee, miten uuden teknologian alttarille uhrataan oppimistavoitteet ja sisälöt, joskus opiskelijatkin.

Sosiaalinen media tarjoaa uudenlaisia mahdollisuuksia vuorovaikutukseen, yhteisöllisyyteen ja toimivien verkkopalvelujen koostamiseen. Niiden käyttöön otosta voi syntyä menestystarinoita ja varoittavia esimerkkejä.

Kollegani on vuosia innostanut opiskelijoita laatimaan laadukkaita seminaariesitelmää asiantuntijateksteiksi Wikipediaan. Toinen kollegani kerää oppiaineensa linkkejä sosiaalisiin kirjanmerkkeihin oppimisalustalle vinkiksi opiskelijoille. Korkeakoulujen TieVie-verkko-opetuksen asiantuntijakoulutuksessa työstimme ryhmätyötä Google Docissa ja kaivoimme dokumenttimme oppimisalustalta oppimisportfolioksi blogiin tai omalle verkkosivustolle näkymään vielä kurssin jälkeenkin.

Opiskelijani ovat vuosikausia projektityönään laatineet verkkopalveluita todellisille yrityksille - vaihtelevalla menestyksellä. Viime keväänä eräs opiskelijaryhmä valitsi perinteisten toteutusvälineiden sijaan sosiaalisen median työkalut. Näyttävä ja toimiva verkkopalvelu valmistui ajoissa ja tyytyväinen tilaaja koki opiskelijatyön ylittäneen odotuksensa. Toinen opiskelijaryhmä taas käytti perinteisiä työvälineitä ja turhautui taistelllessaan verkkopalvelua testausympäristöön oppilaitoksen tietoturvaliselle palvelimelle, johon toimeksiantaja ei päässyt palvelua testaamaan.

Viime aikoina yhä useammat kurssit ovat alkaneet kukkia erilaisia sosiaalisen median palveluja. Teknologian integrointi on vaivatonta: sosiaalisen median kirjon

Skypestä, opiskelijablogeista ja wikeistä Delicious-linkkeihin ja Google-kalentereihin voi linkittää perinteiselle oppimisalustalle vinkkeineen ja ohjeineen. Jos projektitoita tehdään oikeille yrityksille, niin toimeksiantajien edustajien liittymisen Ning-yhteisöön Ning-tunnuksin voi olla vaivattomampaa kuin pääsy oppilaitoksen suljetulle oppimisalustalle. Jos työskennellään Second Lifessa toimivan yrityksen kanssa, Second Life voisi luontua oppimisympäristöksi. Jos kaikki opiskelijat ovat Facebookissa, opiskelun voisi viedä sinne.

Oppimisympäristön voi kitkatta loihtia Ningiin ja saada sinne joukon opiskelijoita ja yrityskumppaneita. Mutta jos kukaan ei suunnittele, mitä Ning-ympäristössä tehdään, niin jääkö virtuaalivaruuteen vain seminaarimateriaalin ja sammuneen keskustelun muistomerkki? Entä ehtivätkö kiireiset aikuisopiskelijat paneutua sosiaalisen median aarreaitaan ja päivittää kaikkia kaikkialle näkyviä virtuaalisen olemassaolonsa dokumentteja?

Sosiaalinen media ei synnytä keskustelua ilman keskusteluaihetta ja -tarvetta eivätkä blogitekstit kommentteineen tai yhteisöllisyys synny käskyttämällä. Virtuaalikalenterit eivät muistuta tapahtumista, jos kukaan ei niitä katsele eivätkä wikit synnytä yhteisöllistä kirjoittamista, jos ryhmän jäsenet eksyvät eri wikeihin.

Onhan opettajilla edelleen selkeänä mielessään opetuksen tavoite, kohde-ryhmä ja sisältö?